

„Parva domus - magna quies ... (Malý dům, velký klid)

Úsloví obvyklé pro tichá místa posledního odpočinku v tuto chvíli pro českobudějovické hřbitovy už neplatí. Jejich zelené zahrady v minulosti sice mediálním nezájmem netrpěly, ale faktografickou pozornost bez dobových emocí jim renomovaní historikové věnovali jen zřídka, např. R. Huyer (1921), F. J. Čapek (1984) a J. Schinko (1994). Do země budějovických hřbitovů bylo pochováno mnoho zajímavých osobností. Rodáků, přespolních, zblízka i zdáli - jak je náhoda či profese zavály do jihočeské metropole. Vymizí jejich budějovické stopy z naší paměti?

Ne docela. Nedávno přišla na svět knížka - první bedkr v historii místních svatých polí. Má název *Budějovické hřbitovy - Malý kulturně-historický průvodce*. Autorem je českobudějovický archivář Daniel Kovář. K dějinám hřbitovů neopomněl stranou žádný archivní pramen evidenční povahy. Rovněž převážná většina životopisných údajů pro medailonky zesnulých je publikována poprvé. Svou premiéru tu má i řada unikátních portrétních snímků ze sbírek Státního okresního archivu České Budějovice. Kromě stručné historie jednotlivých pohřebišť (Staroměstský hřbitov, Sv. Otýlie, v Mladém, Třebotovicích, hřbitov vojenský, židovský a kolumbárium Husova sboru) najdete v průvodci popis náhrobních plastik i architektury dvou set hrobů a hrodek osobností vědy, techniky, hospodářství, vojenství, kultury, politiky a umění.

Památce životních letokruhů tvůrců budějovického náboženského dění věnoval autor celkem pětadvacet hesel. Popisy poskytují mimo vzhled a stav hrobů základní informace o činnosti a díle zemřelých. Omlouvám se, že pro stručnost následujícího jmenného výčtu v něm vynechávám akademické tituly a církevní hodnosti. V průvodci mají své biogramy budějovičtí biskupové: J. P. hr. Schaaffgotsche (1748 - 1813), A. K. Růžička (1761 - 1845), J. V. Jirsík (1798 - 1883), J. O. Lindauer (1784 - 1850), M. J. Říha (1839 - 1907), J. Hlouch (1902 - 1972), J. A. Hůlka (1851 - 1920) a Š. Bárta (1864 - 1940).

V autorově badatelské práci samozřejmě figurují i zakladatelé a generální představení zdejších kongregací: V. K. Petr (1856 - 1901), A. J. Krebs (1875 - 1942 Dachau, symbolický hrob), M. M. Šebestová (1855 - 1924), pedagogové a odborní spisovatelé Šimon Pokoj (1864 - 1937), Antonín Skočdopole (1828 - 1919), Václav Šimánko (1844 - 1897), Karel Petersilka (1877 - 1942). Dále pak muzikolog Karel Boček (1871 - 1957), redaktor katolických časopisů Karel Slavík (1860 - 1944), Jirsíkův životopisec Karel Reban (1892 - 1957), generální vikář Jan Cais (1878 - 1950). A v neposlední řadě také historikové: Adolf Rodler (1843 - 1912, zakladatel diecézního musea), Ladislav Dvořák (1870 - 1933) a autor dějin budějovické diecéze archivář Johann Trajer (1825 - 1895, na náhrobku není uveden), nebo i duchovní československé církve Antonín Urban (1909 - 1967), František Svačina (1873 - 1953) a krajský rabín židovské komunity Adam Wunder (1817 - 1905).

Už dávno kdosi moudrý napsal: "Ztratí-li společnost vztah ke svým mrtvým, velmi brzy zůstane bezradná i k živým". Svá zvláštní hesla v průvodci mají pohřebišťe redemptoristů, anglických panen, školských sester de Notre Dame a hroby Kongregace bratří i sester Nejsvětější Svátosti, které se nacházejí na hřbitově Sv. Otýlie. V průvodci po budějovických hřbitovech se všem zmíněným dostalo vsutku důstojného připomenutí. Všechny hroby zůstávají symbolem víry ve vzkříšení. Chodíváme sem s květinami, konvičkou na vodu, někdy se svíčkami. Míjíme stovky jmen na pomnících. Mnohé z nich nám teď mohou být bližší a srozumitelnější.

Miloslav Trnka

Psáno pro Magazín Setkání, českobudějovický diecézní časopis, 2001

Pramen: Daniel Kovář, Budějovické hřbitovy. Malý kulturně-historický průvodce. Vydal Historicko-vlastivědný spolek v Českých Budějovicích, České Budějovice 2001.